

PFU-SAK NR. 338/11

KLAGER: Advokat Ulf E. Hansen, barneverntjenesten i Porsanger kommune og barnevernfaglig leder
ADRESSE: Postboks 818, 9258 Tromsø
TELEFON:
PUBLIKASJON: Ságat
PUBLISERINGSDATO: 09.12.2011
STOFFOMRÅDE: Sosial/helse
GENRE: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Saklighet, identifisering, forhåndsdom, imøtegåelsesretten
REGISTRERT: 21.12.2011
BEHANDLET I SEKR.: 03.01.2012
BEHANDLES I PFU: 23.02.2012
FERDIGBEHANDLET: 23.02.2012
BEHANDLINGSTID: 62 dager
KLAGEGRUPPE: Advokat/kommune/leder
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Ságat publiserte fredag 9. desember 2011 en nyhetsartikkel som omhandlet Porsanger kommune. Tittelen på forsiden var «Anmeldte ikke påstander om ulovlig pilleutdeling». Inne i avisen var tittelen «La lokk på medisinsaken», og ingressen:

«Kommunens egen advokat beskrev medisnutdelingen som en straffbar handling. Likevel har Porsanger kommune både etterforsket og frifunnet seg selv fra påstanden om at ansatte deler ut reseptpliktig medisin ulovlig.»

Artikkelen var illustrert med et bilde av blant andre rådmannen. Bildeteksten:

«NEI OG JA TIL POLITIANMELDELSE: Fungerende rådmann Aina Borch (til venstre) synes den interne granskningen er tilstrekkelig, mens avgått sektorstyreleder Knut Sivertsen mener saken burde vært politianmeldt samt vurdert av fylkesmannen.»

I artikkelen ble det vist til en tidligere artikkel (faksimile fra juni 2011) med påstander fra en anonym kilde om at barneverntjenesten skal ha tilbudt henne beroligende midler og sovemedisin. Dette ble av rådmannen i juni-artikkelen karakterisert som alvorlige anklager, og kommunen lovet å undersøke saken. Nå hadde kommunen imidlertid avsluttet saken.

I artikkelen sto det:

«[K]ommunens barnevernsadvokat omtaler det som beskrives i artikkelen som påstander om "en klar straffbar handling" begått av de barnevernsansatte. Men kommunens folk har ikke funnet grunn til å la andre kikke dem i kortene.»

Under mellomtittelen «Ba Ságat om kilde» sto det:

«To uker etter Ságats oppslag om barnevernets påståtte utdeling av medisiner mottar Ságats sjefredaktør Geir Wulff et brev fra advokat Ulf Hansen i Tromsø. Hansen oppgir at han bistår barnevernet i Porsanger. I brevet skriver Hansen at han oppfatter at Ságats oppslag beskriver en straffbar handling, samt tilbud om straffbar handling, fra barnevernets ansatte. Siden Ságat i artikkelen oppgir å ha sett skriftlig dokumentasjon på barnevernets tilbud om medisiner, ber advokaten om å få denne oversendt umiddelbart.»

KLAGEN:

Klager er den omtalte advokaten, som klager på vegne av seg selv, men også på vegne av barneverntjenesten i Porsanger og barnevernfaglig leder. Klageren skriver at kommunen i lengre tid har reagert på avisens mange oppslag av det klager mener er useriøs og usaklig omtale av barnevernstjenesten i Porsanger kommune, og at det toppet seg nå med den siste artikkelen.

Klager mener artikkelen er et brudd på Vær Varsom-plakatens punkt 4.1, om saklighet, og skriver: "Oppslagene er en ensidig gjengivelse av den ene parts fremstilling av saken, og avisa illustrerer oppslaget 17. juni med en eske Sobril, helt uten dekning eller saklig forankring, for i oppslaget 9. desember å fastslå «medisin-saken» som et bevist faktum."

Videre reagerer klager på at en setning fra et brev han skrev til avisen etter artikkelen i juni er sitert på en slik måte at det framstår feilaktig. I brevet ba klager om å få utlevert den skriftlige dokumentasjonen på den påståtte medisinalutdelingen avisen omtalte. Han ga i brevet klart uttrykk for at artikkelen beskrev en klart straffbar handling. I den påklagede artikkel mener han dette blir omtalt som om han slår fast at dette har skjedd. «Avisa skriver at "Kommunens egen advokat beskrev medisinalutdelingen som en straffbar handling", mens jeg i mitt brev av 28. juni klart gir uttrykk for at "oppslaget beskriver en klart straffbar handling".»

Ifølge klager har avisen med denne artikkelen brutt flere punkter: «Punkt 4-5: om forhåndsdom: Formidling av reseptbelagt medisin ville være en straffbar handling. Avisa anmelder ikke forholdet, slik at det kan bli politiettersøkt, men «avsier sin egen dom. Punkt 4-7: identifisering: Kommunen er meget liten og forholdene gjennomskjennelige. Svært mange lesere vet hvem som arbeider i barneverntjenesten, og i tillegg har avisa i en rekke oppslag navngitt barnevernfaglig leder. Punkt 4-14 og 4-15: Det er umulig å imøtegå/kommentere avisas oppslag ettersom de på den ene side hevder å sitte med dokumentasjon, samtidig som de nekter å fremlegge denne med henvisning til kildevernet.»

TILSVARSRUNDEN:

Sågat minner om pressen har et ansvar for å sette et kritisk søkelys på hvordan offentlige myndigheter ivaretar sine oppgaver, noe avisen mener den gjør i den påklagede artikkel.

Videre mener avisen at klager bekreftet at den omtalte medisnutdelingen som i artikkelen beskriver var en klar straffbar handling: «Klager kan således ikke klage på andre enn seg sjøl for sin egen uttalelse. Når en advokat avgir en skriftlig uttalelse til en avis må han påregne å bli sitert på utsagnet.»

Slik Sågat ser det, er punkt 4.1 om saklighet ikke relevant. Det vises til intervju med navngitte kilder i kommunenes ledelse. Heller ikke punkt 4.5 finner avisen relevant. Avisen mener klager misforstår pressens rolle når han bebreider avisen for ikke å anmelde forholdet. «Det er ikke pressens oppgave å være en aktør. Derimot antas at en kommune og den juridiske rådgiver har en aktivitetsplikt overfor aktuelle tilsyns- og påtalemyndighetene når det oppstår mistanke om regelmessigheter og det klager beskriver som straffbare handlinger.» Avisen finner heller ikke punkt 4.7 relevant, da ingen kommunalt ansatte – foruten to rådmenn, er identifisert. Når det gjelder imøtegåelses- og tilsvaretsrett, mener avisen at klager ikke kan ha krav på samtidig imøtegåelse på egne uttalelser. Det opplyses videre at klager heller aldri kontaktet avisen for tilsvær. I stedet ble avisen gjort skriftlig oppmerksom på at klager ikke vil kommentere saken for avisen.

Klager mener redaktøren ikke klarer å se nyansene i det klager skrev i brevet, og det som ble publisert i avisen: «For de fleste lesere burde det være forholdsvis åpenbart at jeg den 28. juni ikke har bekreftet at barneverntjenesten har begått en straffbar handling, men at en eventuell utdeling av reseptbelagt medisin ville være en straffbar handling. »

Videre hevder klager at avisen skjuler seg bak kildevernet når kommunen ber om å få se den omtalte skriftelig dokumentasjon. Ifølge klager vet barneverntjenesten hvilken konkret sak artikkelen har sitt utspring i, og de vet også at det ikke foreligger en slik dokumentasjon som avisen påstår. Klager mener derfor avisen driver useriøs journalistikk, og at den gjennom gjentatte oppslag driver et felttog mot barnevernfaglig leder. Slik klager ser det, er barnevernfaglig leder identifisert da det for publikum ikke kan være tvil om hvem om beskyldes for de påståtte straffbare handlingene i oppslagene.

Sågat skriver at det i artikkelen står «påståtte utdeling», mens klager skriver «eventuell utdeling». Avisen skriver: «Nyanseforskjellen mellom "eventuelt" og "påståtte" er vanskelig å se.» Videre påpeker avisen at påstandene om ulovlig medisin-utdeling fremsettes av "Berit" og hennes samboer, ikke avisen. Slik avisen ser det, videreformidler den bare påstandene til allmennheten. For øvrig mener avisen at det ikke er pressens oppgave å utlevere dokumentasjon.